

Universitetsregion - innovasjon i offentlig sektor

Regionrådet i Nord-Gudbrandsdal
v/ Frode Damstuen

Du er her: [Forsiden](#) • [Aktuelt](#) • Vil ha mer innovasjon og digitalisering i distriktskommunene

Vil ha mer innovasjon og digitalisering i distriktskommunene

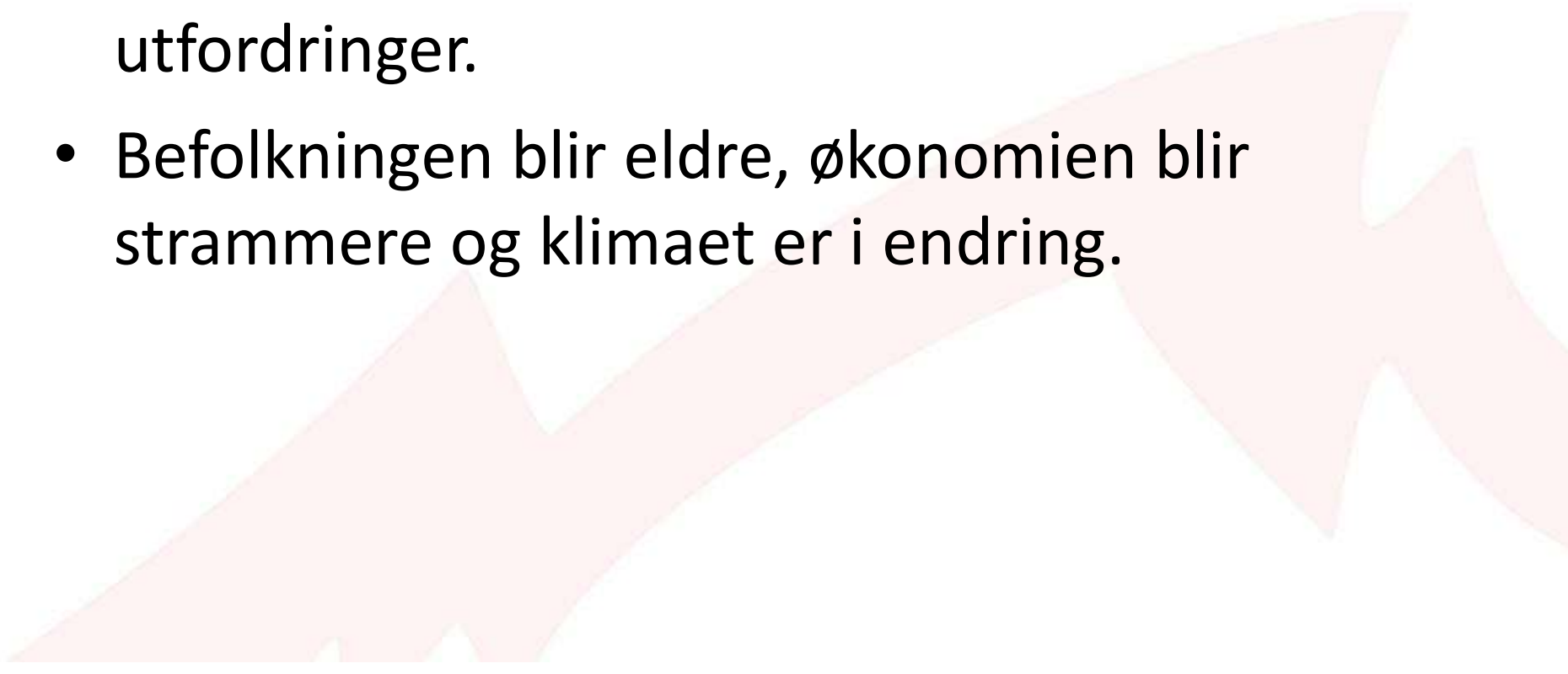
Pressemelding | Dato: 27.08.2019

Mye tyder på at distriktskommunene sjeldnere melder seg på i statlige ordninger for innovasjon, sammenlignet med mer sentrale kommuner. Nå vil Kommunal- og moderniseringsdepartementet kartlegge situasjonen, og vurdere tiltak for å øke innovasjon i distriktene, og lyser derfor ut et eksternt oppdrag for å bistå dette arbeidet.

For mange oppgaver, for få hender

”Universitetsregion Nord-Gudbrandsdal”

- Nord-Gudbrandsdalen, som mange andre kommuner og regioner står overfor store utfordringer.
 - Befolkningen blir eldre, økonomien blir strammere og klimaet er i endring.
-

- Regjeringen har lyst ut midler for å møte utfordringene, men distriktskommuner søker ikke. De er ikke rigget for å dra nytte av disse midlene, eller andre forsknings- og utviklingsmidler.
- I Nord-Gudbrandsdalen er vi i forkant, og har innledet arbeidet med det regjeringen setter fokus på. Formålet med UR er å bidra til nye utviklingsprosjekter.

«Universitetsregion» nyskaping gjennomsyrrer hele off. samfunn

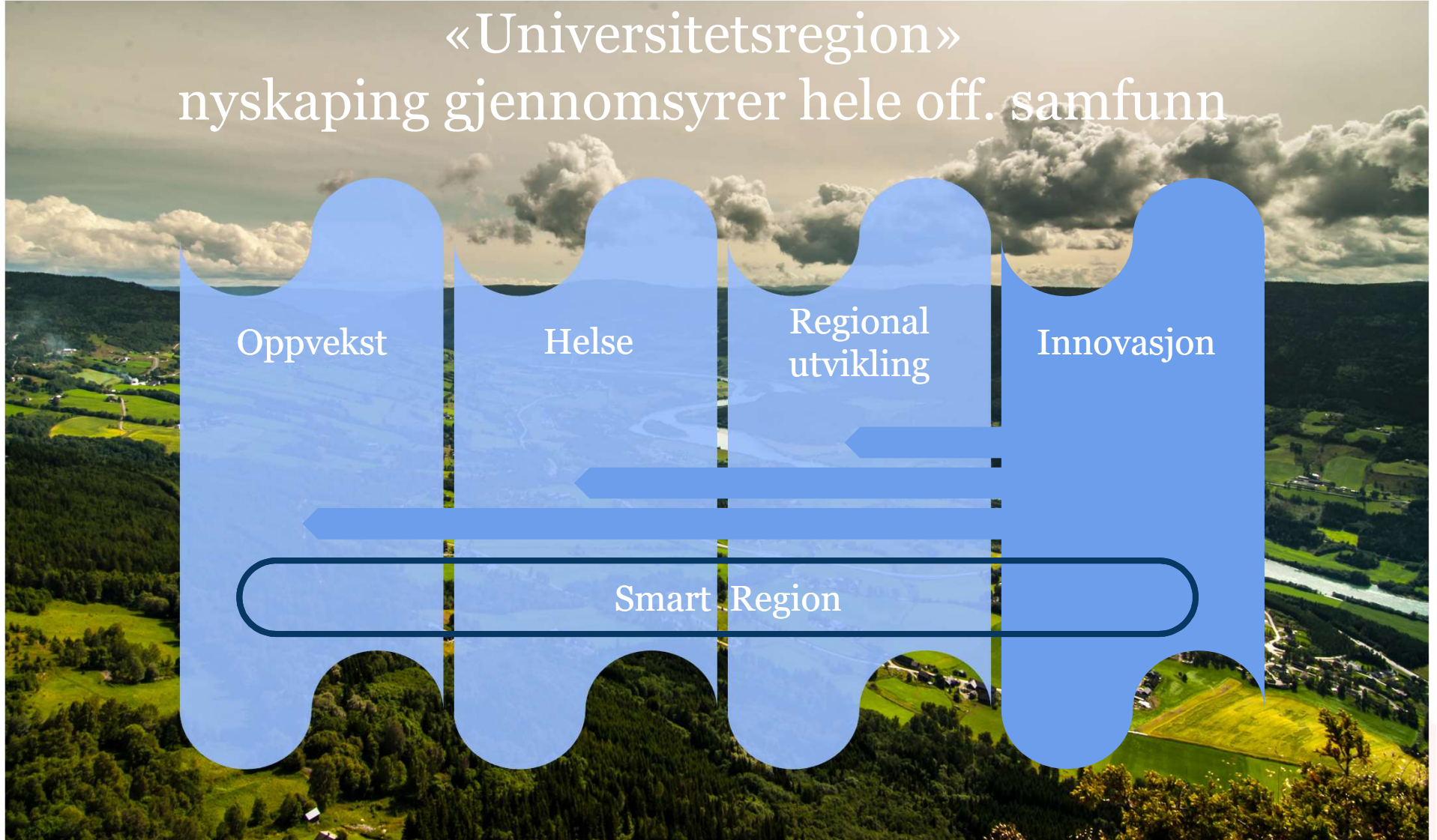
Oppvekst

Helse

Regional
utvikling

Innovasjon

Smart Region

Østlendingen

Prøv oss!
5 kr for 5 uker

BESTILL
HER

8. mai 2018

Innlandet får flest eldre først, må bli best på velferdsteknologi

NØDVENDIG SAMARBEID: Fra venstre fylkesråd Thomas Breen, Terningen Nettverk-direktør Marit Aralt Skaug og forskningsdirektør Ingeborg Hartz i Sykehuset Innlandet mener et samarbeid om innkjøp av velferdsteknologi er nødvendig for å møte utfordringene i forbindelse med den kommende eldrebølgen. (Foto: Bjørn-Frode Løvland)

ANNONSE
KOMPLETT[®]
bedrift

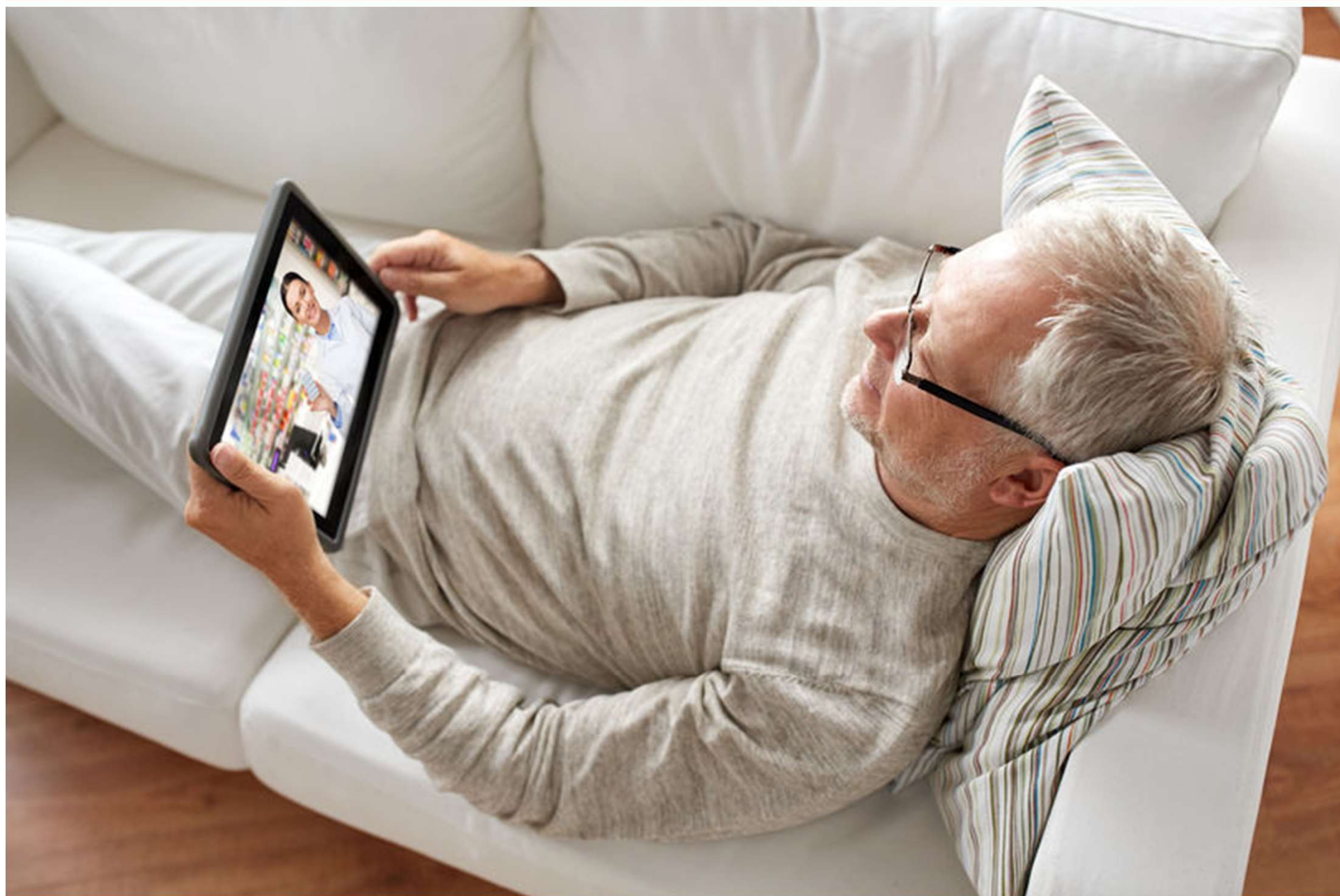

Nyheter og
bestselgere

Bedre flyt i din
IT-hverdag

ANNONSE

KOMPLETT[®]
bedrift

Ambulant videokonsultasjon

Teste ut **bruk ambulant videokonsultasjon** mellom helsepersonell i hjemmetjenesten og legekantoret slik at pasienten sikres rask, trygg og rett helsehjelp – organisering, personvern, mm.

«Bærekraftig bofellesskap og avlastning»

Prosjektet vil reise mange problemstillinger med utgangspunkt i heile livshjulet til brukarane; helse, ernæring, familie, skule, jobb, fritid mm.

ny teknologi

Skulle ha svømmehall – får også flerbrukshus

Fosnes kommune skulle ha en svømmehall, men nå får de et flerbrukshus i tillegg. Det ville de ikke hatt råd til uten å en Offentlig forsknings- og utviklingskontrakt (OFU).

Rådmannen Rønnaug Aaring i Fosnes kommune sier at det er viktig å sikre ansvarlig drift og gjøre bærekraftige valg, men hovedårsaken til at de valgte å gå for OFU er økonomi. Med sine 700 innbyggere er Fosnes kommune en av landets minste. Brorparten av innbyggerne bor på Jøa, men kommunen har også en fastlandsdel vel tre mil fra Nausa.

– Svømmebassenget vårt var stengt og måtte renoveres. Det var dyrt. Da hadde vi valget, enten busse barna til en annen kommune eller bygge nytt. Vi valgte det siste og på en måte som ikke har vært gjort før. Alle ære til kommunepolitikere som tør, sier rådmann Aaring.

Lærte av Asker

Å bygge svømmehaller eller idrettsbygg er ikke noe små og mellomstore kommuner gjør særlig ofte. Det betyr at byggherren har begrenset erfaring. Men erfaring og kunnskap finnes, selv om det betyr at en må sette seg på ferja og ta seg en tur bort fra Jøa.

I januar 2014 arrangerte Fosnes kommune en dialogkonferanse. Rådmannen satt i referansegruppa til det regionale programmet for leverandervikning og kjenner til arbeidet med innovative offentlige anskaffelser. En av de viktige metodene er å invitere til dialogkonferanse mellom leverandører, oppdragsgiver og kunnskapsmiljø.

I mai samme år arrangerte Asker kommune det samme. Her deltok Fosnes kommune. Det samme gjorde overingenør Bjørn Aas ved Senter for idrettsanlegg og teknologi på NTNU (SIAT). Det ble et vendepunkt. Samtalene med Bjørn Aas åpnet muligheten for å lage en OFU-kontrakt. Der utviklingsprosjektet tar mål av seg å lage et nytt integrert teknisk anlegg i både svømmehall, flerbrukshus og et annet hvert en skøytebane som også er en solfanger i den varme årstida.

Best mulig energivenlig bygg

En svømmehall eller et idrettsbygg kan aldri bli et såkalt passivhus. Til det er det alt for mye teknikk å ta hensyn til. På Jøa skal kompetansemiljøet (NTNU), Fosnes kommune og den lokale leverandøren, Grannes VVS, utvikle noen gode tekniske løsninger på energi-sida i en OFU-kontrakt.

Senter for idrettsbygg og teknologi (SIAT) ved NTNU har betydning mye for det

MULIGHETER: Bjørn Aas ved SIAT sier en OFU gir store muligheter.

fakta

OFU-kontrakt

■ En OFU-kontrakt skal utvikle konkurransedyktige produkt og bidra til nye løsninger og økt kvalitet i offentlig sektor. Det skal også skape et forpliktende og målrettsamarbeid mellom norske innovative leverandørbidrifter og norske offentlige virksomheter.

Kilde: Innovasjon Norge

som så kjøt. Her er det kompetanse på teknologi, energi og svømmeanlegg. På ventilasjon, automatisk og elektrinstallasjon. Her er kunnskap om planlegging og koordinering og hvordan drive store tekniske prosjekter.

Det lages et energiregnskap. Gjennom Grannes VVS sendes en tilrettelagt søknad om støtte til Enova. En OFU-kontrakt gir tillatelse til å velge de beste underleverandører. I samarbeid med SIAT velger prosjektet den første CO2-baserte varmepumpe i bruk i en svømmehall i Norge.

– En del av det energistøttet som er valgt på Fosnes er basert på en doktrigrad vi fikk her i fjor høst. Her ligger femårsarbeid, fordrer Bjørn Aas og tonsetter.

– Det handler litt om flaks og litt om å være nysgjerrig. Vi har søkt etter ny teknologi og vi har brukt mye tid på å sammenstille teknologi. Vår oppgave er å stille spørsmål. Det er å utfordre markedet på ny teknologi for å få bedre idrettsbygg, idrettsanlegg og i dette tilfellet en svømmehall og et flerbrukshus.

Hvorfor flerbruk?

Det spesielle med idrettsbygg er at eieren ofte er en kommune, mer kommunen er aldri en bruker. Brukerne er en skole eller badegjester som gjerne betaler litt for å kunne svømme. Anriksen har merkelige krav, men ikke økonomisk ansvar. Idretts-

NY HALL: Fosnes kommune får ikke bare en ny svømmehall, men også et flerbrukshus og en skøytebane takket være en Offentlig forsknings- og utviklingskontrakt (OFU).

ten er per definisjon frivillig.

– Vi ser at dersom det bygges et idrettsanlegg som ingen bruker – da har vi gjort en feil. Det skal være faglig forstandig, miljømessig forstandig, og funksjonelt og estetisk forstandig sier ekspertene fra NTNU.

Fosnes kommune gikk tidlig ut og sparte innbyggere hva de ville ha, og de ønsket seg noe langt mer enn bare en svømmehall. Nå får de svømmehall, idrettshall, skøytebane, bibliotek og kafé. På utsida lages ei teltstue. Dette øker flerbruken og gir et langt mer interessant energiregnskap.

Den skal være en is-bane på vinteren og en soltanger om sommeren. Den blir da en vesentlig energikilde for svømmehallen og for en skole ved siden av. Dette er heller ikke gjort før i Norge.

– Dette er spennende altså. Det er faktisk

et lite gallegg. Den installerte også en kilde til energi og vi forventer vi å hente inn solenergi tilsvarende 100.000 kWh i året, sier Aas.

Om 100.000 kilowatt-timer, det er borti mot en fjerdedel av hele energibehovet til flerbrukshallen.

Hvordan lage attraktive arenaer.

På Jøa kan du i framtida øve kunstløp, lese avisa, svømme, gå i gymsaen eller i kjelleren for å skyte.

– Jeg liker ordet flerbrukshus. Det handler om å gi flere tilbud til befolkninga og se utover aktiv idrett og elite. Det vil faktisk i Fosnes – det er et nyskapende lokalbad. Vi lager et vanlig skolebasseng og så lager vi en bunn som vi kan heve opp og ned. Vi kan ha babybasseng med en vanddybde på 30 cm, svømmeopplæring med 80 cm eller svømming for revmatikerfore-

ninga med vanlig dybde. Vi tilrettelegger. Vi kan sette en spesiell ergometersykkel i det rannet og så kan vi sykle under vann. Trekker vi hevebinnen over vannspeil har vi et golv i et varmt rom, egnet for andre treningsaktiviteter der varme er vesentlig. Poenget er å putte mest mulig flerbruk inn i en og samme arena. Det er leverandervikningsprogrammet geniale fordi du får en dialog med enkeltleverandører av utstyr og komponenter for huset er ferdigplanlagt.

Tippemidler

Økonomien i dette handler om å få mest mulig for pengene. Det handler om offentlige ordninger, tilskudd og mulighetsrom. Og det handler ikke minst om å ha råd til drift i mange år.

– Når det gjelder idrettsbygg er det en klausul for å få tippemidler at huset må

stå i 30 år og brukes til sitt formål. Og i et 30-årsperspektiv, så er dette billige, sier Bjørn Aas.

En lisepasning

Overingeniatoren er en varm takmann for innovative offentlige anskaffelser.

– Denne innkjøpsmetoden er alt for lite kjent. Kommunene utnytter ikke den muligheten. Og på idrettsbygg – der er muligheten enda større fordi det er krevende anlegg som krever nye kompetanse. Leverandervikningsprogrammet er en lisepasning til idretten, avslutter Bjørn Aas ved Senter for idrettsanlegg og teknologi på NTNU. ■

Av Kjersti Bruheim

Artikkelene er skrevet av frilansjournalist Kjersti Bruheim på oppdrag for Regionalt program for leverandervikning.

Biogass: mottak og bearbeiding av kloakkslam fra kommunene i Nord- Gudbrandsdal

Dagens løsning med åpen rankekompostering er luftforurensende. SINTEF har dokumentert luftforurensning, og mottaket fra samarbeidende kommuner er stoppet. Sel kommune har i dag dispensasjon fra fylkesmannen for å ta imot slam fra egen kommune. **Kommunen skal i løpet av tre år finne en løsning som er bærekraftig for framtiden.**

Behov for bedre data, varsle katastrofer tidligere og sikre oss mot miljøødeleggelser

Nye muligheter

Stortinget ber regjeringen innføre krav om **min. 30% miljøvekting** ved alle offentlige anbud der det er relevant. Det blir tillatt å fokusere på miljø i minstekrav, kvalifikasjonskriterium og tildelingskriterium

Innovative anskaffelser – målet er å øke innovasjonseffekten av offentlige anskaffelser. **Innovative anskaffelser** handler om å utnytte mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester. Formålet er bedre og mer effektive tjenester, næringsvekst og lavere utslipp.

500 mrd pr år i Norge – 300 mill i N.Gudbr

1. 40% av kommunale budsjetter består av innkjøp
 2. Offentlig sektors etterspørsel etter fremtidsrettede løsninger er et av de mest kraftfulle virkemidlene vi har for omstilling i Norge, lavthengende frukt for innovasjon
- Modernisere kommune
 - Konkurransedyktig næringsliv
 - Innovasjon og klimaløsninger

Innovative anskaffelser skal bidra til å nå mål:

- Økonomisk bærekraftige helse- og omsorgstjenester
 - Helse- og omsorgsstrategi
- «Neste generasjon» i skolen
- Digitalisering
- Næringsutvikling
- Effektivisering / mer for pengene / gevinster
- Sirkulærøkonomi

Hvilke anskaffelser kan bidra til innovasjon og nå klimamål?

- Bygg
 - Utslippsfrie byggeplasser
- Infrastruktur
 - Kommunalteknikk
 - Digitalisering (minske reising)
 - Mulig å reise miljøvennlig
- Samferdsel
 - Veg, bruer
 - Kollektivtrafikk; buss og ferger

Muligheter for Nord-Gudbrandsdalen

- Norske og internasjonale studenter som trenger et arbeidsliv å trene seg og forske på.

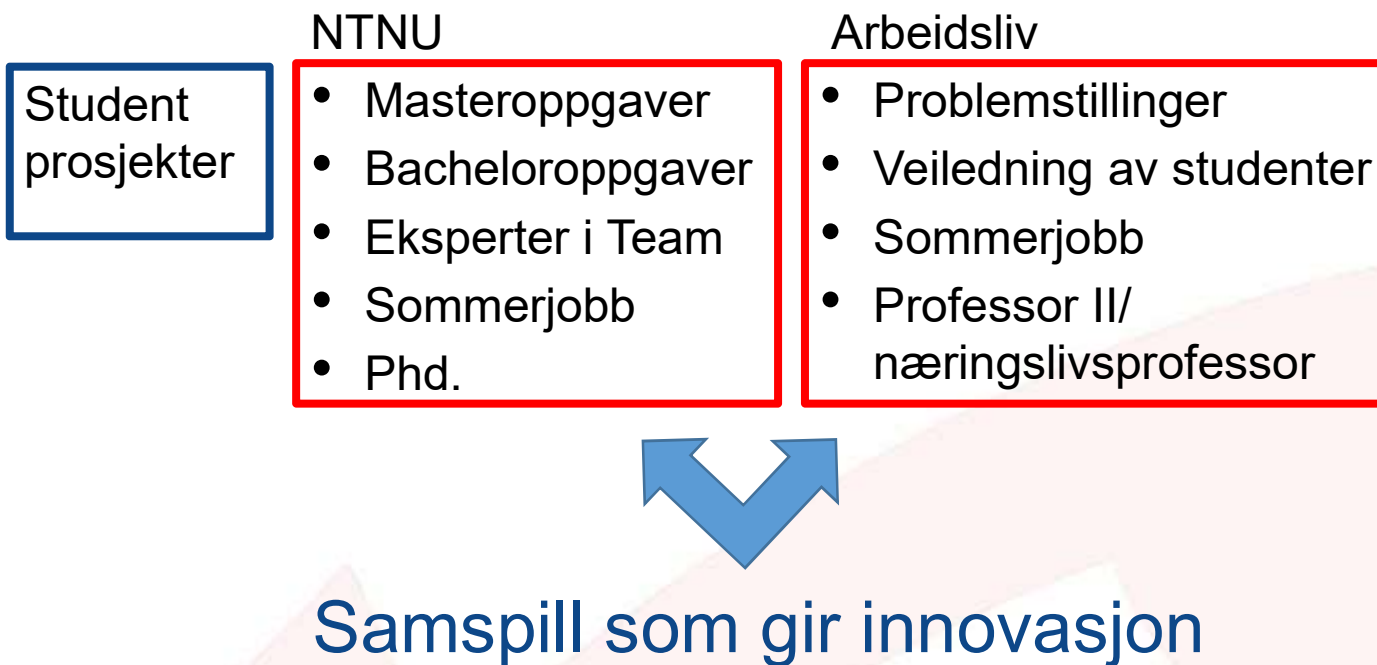
Eks:

- NTNU 40.000 studenter
- HINN 15.000 studenter

Praksis, studentoppgaver, forskning og utvikling

- Arbeidsplasser og bedrifter (flere hender)
- Smartere løsninger (løse oppgavene)
- Attraktivitet og omdømme

NTNUs samarbeid med arbeidslivet

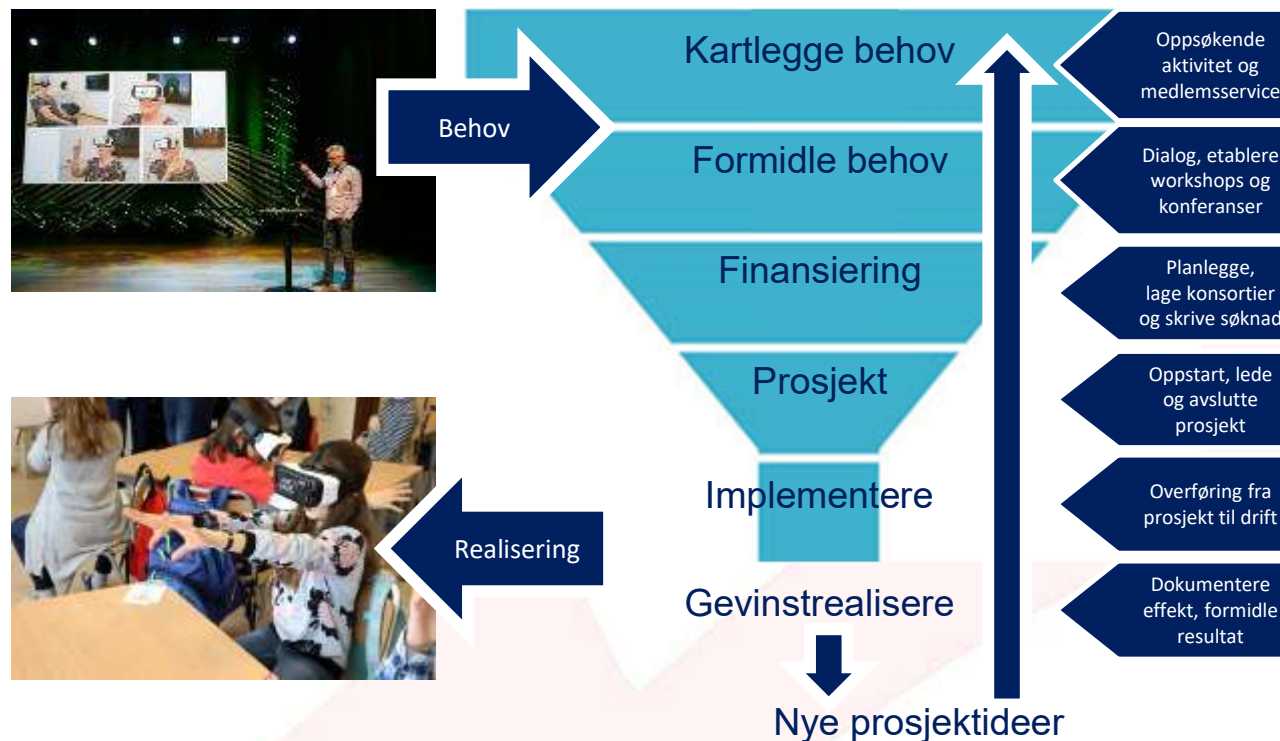

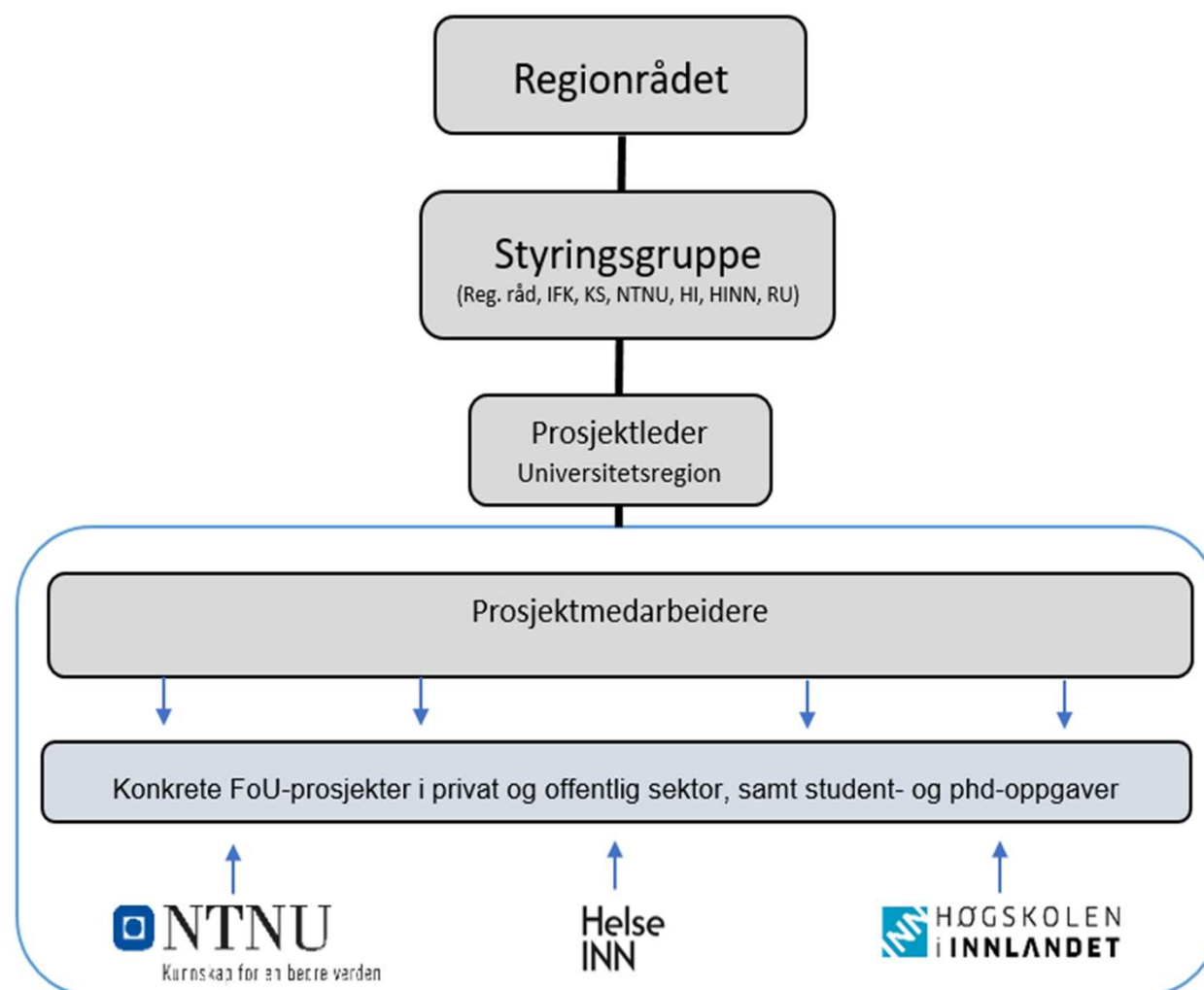
Innovasjon for flere arbeidsplasser

Ny kunnskap og nye løsninger

Arbeidsmetodikk og struktur

Næringsutvikling og entreprenørskap

-
- Flomprosjekt - sensorteknologi -
Forskningsrådet, Nord-Gudbrandsdalen
- Flomprosjekt - kartlegging sårbare områder -
NTNU, Nord-Gudbrandsdalen
- Velferdsteknologi, Fylkesmannen, Nord-
Gudbrandsdalen
- Ambulant legekonsultasjon via video i
hjemmetjenesten, Lesja
- Ressurssenter for distrikts-heredskan -

- **Våre utfordringer krever innovasjon**
- **Innovative anskaffelser som verktøy**
- **Utfordrer "business asusual"**